

Прочети текста и отговори на въпросите.

Често съм мислил какво духовно наследство съм получил от баща си и какво от майка си. Сега за мен е ясно. Когато някои намират в моите писания някакво умение да разказвам, някаква дарба да прониквам в характерите и да правя портрети, хумор, ирония, всичко това иде от майка ми; ако има понякога в тях патос, вкус към красноречие, стремеж към възвишеното, романтичност, това се дължи на баща ми...

У баща ми аз не виждах никакъв недостатък. Чинеше ми се, че всички съвършенства са събрани у него. Той бе за мене като едно домашно божество в жив образ. Висок, снажен, неговата фигура бе внушителна. Ние чувствавахме у него нещо властвено. Не беше строг, но ние го слушахме така естествено, както дишахме. Към нас, децата, той показваше необикновено доверие. Когато се случеше да му поискаме пари, никога не изваждаше от кесията си да ни даде направо. Показваше ни чекмеджето и казваше: «Иди си вземи!» - без сам да погледне какво взимаме...

В детството баща ми беше учил гръцки при един учител в Охрид, Бодле, който изглежда да е бил добър елинист; при него баща ми доста напреднал. Но едно непредвидено обстоятелство турило край на учението му. Веднъж, когато на колене пред един сандък преписвал нещо от св. Йоан Златоуст, влязъл един наш съгражданин, наскоро дошъл от Цариград, известен в историята на Възраждането като издател на книги. «Що правиш, внуче?» - запитал той баща ми. «Пиша гръцки». «Ами защо не пишеш български?» «Богарите немат писмо» - възразил баща ми. «Како да немат бре. Внуче, я гледай тука!» И той му показал една книга, за която предполагам да е била «Рибният буквар». «Я сега да те науча да четеш» - и взел да му показва буквите. Едно въодушевление за българската книга облядало баща ми като пламък. На другия ден той изгорил гръцките си книги.

Едно щастливо събитие за неговото самообразование било пристигането в Ресен като учител на Захари Чинтулов, брат на известния ни поет. Той донесъл със себе си една жива струя от българския възрожденски дух и пръскал въодушевление... От самото си пристигане той се настанил у нас, у дома, и до края на учителстването си той бил като член на семейството. Баща ми живял със Захари Чинтулов, млад като него, в постоянно споделяне на мисли и чувства.

Баща ми много се грижеше за моето възпитание, но главно в национален смисъл... Майка ми чувстваше голяма радост, че баща ми бил смел борец за българщината. Сама майка ми беше пълна с жар за народните работи. «Много съм, синко, богарка» - казваше тя. Богарка в нейните уста значеше патриотка.

Най-голямата слава в очите на баща ми бе писателската. «Кой са най-големите българи в историята? – питаше той. Царете? Не. Св. св. Кирил и Методий. Защо се слави тяхното име? Защото са писали книги.

(По Симеон Радев)

№	Тестови задачи	Точки	Точки
1.	<p>Отговори с ДА или НЕ според текста, като заградиш съответното кръгче.</p> <p>A. Духовното наследство, получено от родителите си, авторът вижда преди всичко в чувството си за хумор и умението си да иронизира. ДА/НЕ</p> <p>B. В текста се разказва за едно семейство с възрожденски дух. ДА/НЕ</p> <p>C. Разказвачът наследява писателския си талант от баща си. ДА/НЕ</p> <p>D. Майката на разказвача е обикновена домакиня. ДА/НЕ</p> <p>E. Разказвачът споделя, че баща му в детството изгарял книги. ДА/НЕ</p> <p>F. Бащата на разказвача от детство пишел само на български. ДА/НЕ</p>	<p>L012345 6</p>	<p>L012345 6</p>
2	<p>Отговори на следните въпроси по текста и около него:</p> <p><i>A. с дума или израз</i></p> <p>Как се казва родното място на автора? _____</p> <p>Как е името на учителя на баща му по гръцки език? _____</p> <p>Как се казва първият му учебник по български език и кой е авторът на учебника? _____</p> <p>Как е името на известния поет, брат на учителя Захари Чинтулов? _____</p> <p><i>B. с едно – две изречения</i></p> <p>Защо бащата на автора е изгорил гръцките книги?</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>Как го характеризира тази постъпка?</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p>	<p>L012345</p> <p>L012</p> <p>L012</p> <p>L01</p>	<p>L012345</p> <p>L012</p> <p>L012</p> <p>L01</p>
3.	<p>Тълкувай значението на следните думи и изрази от текста с едно изречение или чрез синонимен израз:</p> <p>Духовно наследство _____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>Домашно божество _____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>Добър елинист _____</p> <p>_____</p>	<p>L012345 67</p> <p>L012345 67</p>	<p>L012345 67</p> <p>L012345 67</p>

	<p>Хумор _____</p> <p>_____</p> <p>Ирония _____</p> <p>Патос _____</p> <p>_____</p> <p>Романтичност _____</p> <p>_____</p>		
4.	<p>Загради буквата на верния отговор. Към кой тип се отнася текстът?</p> <p>А. повествование и описание; В. повествование и разсъждение; С. повествование; D. разсъждение</p>	L01	L01
5.	<p>Преразкажи писмено този откъс от текста като използваш преизказно наклонение:</p> <p>Когато някои намират в моите писания някакво умение да разказвам, някаква дарба да прониквам в характерите и да правя портрети, хумор, ирония, всичко това иде от майка ми; ако има понякога в тях патос, вкус към красноречие, стремеж към възвишеното, романтичност, това се дължи на баща ми...</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p>	<p>L012345 6</p> <p>L012</p>	<p>L012345 6</p> <p>L012</p>
6.	<p>Озаглави текста, като отразиш темата му, и запиши заглавието.</p> <p>_____</p>	L012	L012
7.	<p>Коментирай с 3-5 изречения дали пословицата „Бащина поука – синова сполука“ е сполучливо мото към този текст. Твърдението си аргументирай (илюстрирай) с 2 примера от текста.</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p>	<p>L/0/1</p> <p>L012</p> <p>L01</p> <p>L01</p> <p>L01</p>	<p>L/0/1</p> <p>L012</p> <p>L01</p> <p>L01</p> <p>L01</p>

10.	<p>Запиши до псевдонимите истинските имена на:</p> <p>Васил Левски _____</p> <p>Елин Пелин _____</p> <p>Пейо Яворов _____</p>	L0123	L0123
11.	<p>Запиши следните съществителни в нужна форма: <i>учител, край, коляно, внук</i></p> <p>A. много....</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>B. в съчетание с числителното 2 (като го запишеш с букви).</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>C. Всички варианти членувана форма в единствено число:</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p>	L01234	L01234
12.	<p>Състави и запиши 3 /три/ изречения, като употребиш думата „ИСТОРИЯ” в различни значения /можеш да промениш формата на думата – род и число.</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p>	L0123	L0123
13.	<p>С по едно изречение отговори на въпроса: с какво е известно в Българската история всяко едно от следните имена на бесарабските българи:</p> <p>Олимпий Панов – _____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>Данаил Николаев _____</p> <p>_____</p> <p>_____</p>	L0234	L0234

	<p>Александър Тодоров-Балан - _____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>Иван Вулпе-_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p>																		
14.	<p>С кои географски наименования са свързани известните имена на българската литература и история? Отговори, като свържеш името със съответно географско название.</p> <table style="width: 100%; border: none;"> <tr> <td style="width: 50%;">Котел</td> <td style="width: 50%;">Христо Ботев</td> </tr> <tr> <td>Сопот</td> <td>Неофит Бозвели</td> </tr> <tr> <td>Сливен</td> <td>Петко Р. Славейков</td> </tr> <tr> <td>Карлово</td> <td>Иван Вазов</td> </tr> <tr> <td>Калофер</td> <td>Кирил и Методий</td> </tr> <tr> <td>Солун</td> <td>Добри Чинтулов</td> </tr> <tr> <td></td> <td>Васил Левски</td> </tr> <tr> <td></td> <td>Паисий Хилендарски</td> </tr> </table> <p>В. Допиши, ако знаеш, липсващите градове.</p>	Котел	Христо Ботев	Сопот	Неофит Бозвели	Сливен	Петко Р. Славейков	Карлово	Иван Вазов	Калофер	Кирил и Методий	Солун	Добри Чинтулов		Васил Левски		Паисий Хилендарски	<p>L012345</p> <p>6</p> <p>L012</p>	<p>L012345</p> <p>6</p> <p>L012</p>
Котел	Христо Ботев																		
Сопот	Неофит Бозвели																		
Сливен	Петко Р. Славейков																		
Карлово	Иван Вазов																		
Калофер	Кирил и Методий																		
Солун	Добри Чинтулов																		
	Васил Левски																		
	Паисий Хилендарски																		
15.	<p>Прочети изречението и запиши верните твърдения от дадените в скобите:</p> <p>В детството баща ми беше учил гръцки при един учител в Охрид, Бодле, който изглежда да е бил добър елинист; при него баща ми доста напреднал. _____ (<i>сложно съчинено, сложно съставно, сложно смесено</i>) и се състои от _____ (<i>две, три, четири, пет, шест</i>) прости изречения.</p>	<p>L01</p> <p>L01</p>	<p>L01</p> <p>L01</p>																
16.	<p>Предай в свързан текст този диалог без да използваш пряката реч и диалектните думи.</p> <p>«Що правиш?» - запитал гостът баща ми. «Пиша гръцки». «Ами защо не пишеш български?» «Богарите немаат писмо» - възразил баща ми. «Како да немаат бре, я гледай тука! И гостът му показал «Рибният буквар». «Я сега да те науча да четеш» - и взел да му показва българските букви.</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p>	<p>L012345</p> <p>6</p> <p>L0123</p> <p>L01</p> <p>L01</p> <p>L01</p>	<p>L012345</p> <p>6</p> <p>L0123</p> <p>L01</p> <p>L01</p> <p>L01</p>																

17.	Кои от изречените времена се употребяват в текста? Запиши по един пример в съответните редове: Сегашно _____ Бъдеще _____ Минало свършено _____ Минало несвършено _____ Минало неопределено _____ Минало предварително _____ Переиказно наклонение _____	L012345 L012	L012345 L012
18.	Свържи със стрелки творбата и нейния жанр. „Майце си“ ода „Градушка” повест „Дядо Йоцо гледа” стихотворение „Железният светилник” балада „Хаджи Димитър” поема „Немили-недраги” легенда „Опълченците на Шипка” разказ „Индже“ роман „Време разделно” „Изворът на белоногата”	L01234 5678910	L01234 5678910
19.	Свържи със стрелки творбата и името на нейния автор. „Рибният буквар” Пенчо Славейков „Една българка” Елин Пелин „Ралица” Пейо Яворов „Косачи“ Йорда Йовков „Арменци” Христо Ботев „Хайдуги” Иван Вазов „Шибил“	L012345 67	L012345 67
20.	Състави текст разсъждение (6-9 изречения), в който да изразиш аргументирано своето мнение /3 аргумента/, като отговориш на въпроса: Кой, според тебе, е най-големият българин в историята и защо? _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____	L012 L0123 L01 L01 L01 L01 L01	L012 L0123 L01 L01 L01 L01 L01

